

Medicinsk Nyhed

Plastikpartikler og kobling til karsygdom

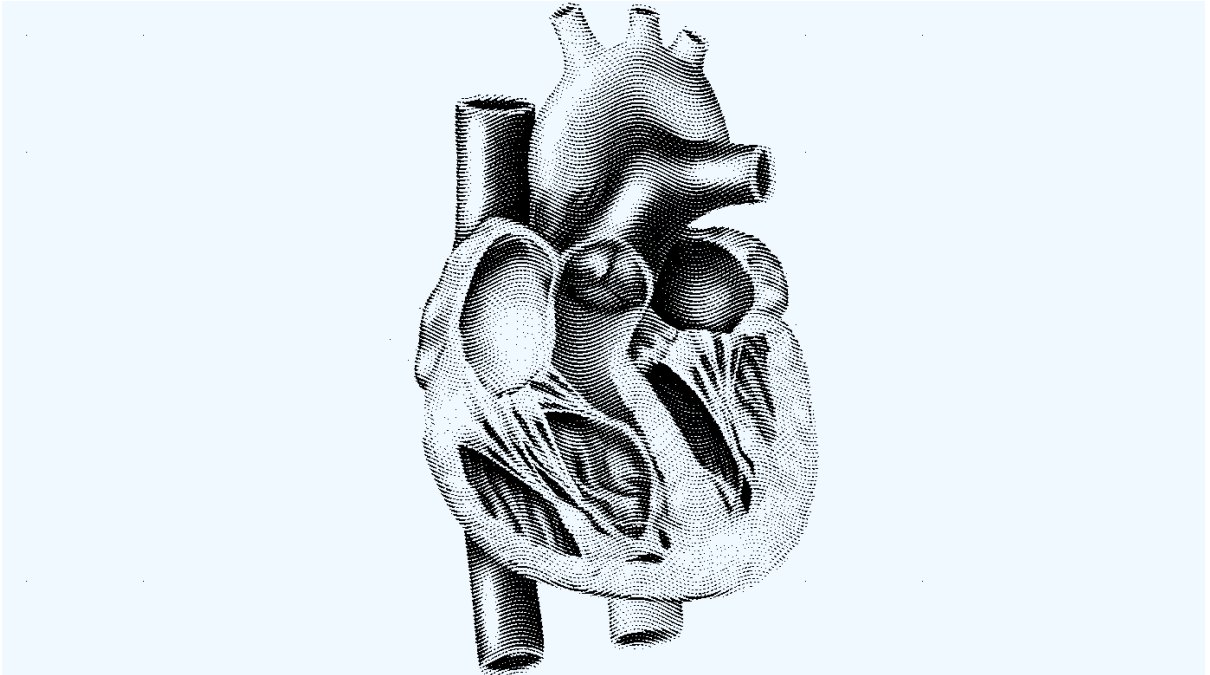
At plastik skader vores fælles natur, er velkendt. Mindre kendt er det, at mikropartikler kan påvises i åreforkalkningslæsioner. Et studie viser, at mikropartikler i læsionerne er koblet til øget sygelighed og død.

Mikropartikler fra plastik ender ikke blot ude i naturen, men også inde i levende organismer. At partiklerne kan findes i menneskevæv, er kendt, men betydningen for sygdom heraf er endnu ikke velbeskrevet. Et nyt studie har undersøgt for tilstedeværelsen af mikropartikler i åreforkalkningsvæv fra patienter og sammenholdt tilstedeværelsen med risiko for senere sygdom og død.

Professor, overlæge Peter Riis Hansen, kardiologisk afdeling, Herlev og Gentofte Hospital, kommenterer: »Plastikforurening findes overalt, og der er påvist mikro- og nanoplastik (MNP) i mange væv og organer, ligesom MNP eksperimentelt kan fremme f.eks. oxidativ stress, inflammation og celledød. Forfatterne undersøgte udtaget åreforkalkningsvæv fra 257 patienter, som fik carotis-endarterektomi, og fandt MNP hos 58% af patienterne. Ved opfølgning efter 34 måneder viste risikoen for død, myokardieinfarkt eller apopleksi sig at være 4,5 gange større hos patienterne med MNP end hos dem uden MNP. Histologisk fremtrådte det udtagne åreforkalkningsvæv med MNP også mere vulnerabelt, med lavere indhold af kollagen og flere inflammatoriske cytokiner. Den påviste association mellem MNP og risiko for hjerte-kar-sygdom er naturligvis ikke bevis for en kausal sammenhæng. Men resultaterne understøtter en masse andre data, som viser øget risiko for hjerte-kar-sygdom ved eksponering for MNP samt ikke mindst ved luftforurening med finpartikler. Fossilt brændsel (gas, olie og kul) er hovedkilden til plastik, og i dag anvendes ca. 40% af plastikproduktionen til engangsartikler. Så plastikkrisen er en del af klimakrisen, og der er næppe tvivl om, at den har store konsekvenser for folkesundheden, samt at vi alle kan gøre en forskel.

[Marfella R, Prattichizzo F, Sardu C et al. Microplastics and nanoplastics in atheromas and cardiovascular events. N Engl J Med. 2024;390\(10\):900-910. https://doi.org/10.1056/NEJMoa2309822](https://doi.org/10.1056/NEJMoa2309822)

Interessekonflikter ingen.

Redigeret af Jens Peter Gøtze, jpg@dadlnet.dk